

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2022. szeptember 26.

A tagállamoknak fokozniuk kell az illegális halászat elleni küzdelmet

A jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat az egyik legnagyobb fenyegetés a tengeri ökoszisztémákra nézve, amely aláássa a fenntartható halászati gazdálkodásra irányuló törekvéseket. Az Unió és tagállamai intézkedéseket vezettek be a jogellenes halászat felügyeletére. Mivel azonban a tagállamok nem egységes módon alkalmazzák az ellenőrzéseket és a szankciókat, ezek az intézkedések a kelleténél kevésbé eredményesek: erre a következtetésre jut az Európai Számvevőszék által ma közzétett különjelentés. A Számvevőszék javasolja, hogy az Európai Bizottság kövesse nyomon, hogy a tagállamok megerősítik-e a jogellenes halászatból származó termékek behozatalának megelőzésére szolgáló ellenőrző rendszereiket, és biztosítsa, hogy a tagállamok mind uniós felségvizeken, mind azokon kívül visszatartó erejű szankciókat alkalmazzanak a jogellenes halászat ellen.

Az Európai Unió fontos globális szereplő a halászat terén, mind a (körülbelül 79 000 hajóval bíró) halászflojtája révén, mind a halászati termékek világszerte legjelentősebb (a teljes világkereskedelem 34%-ának) importőréként. A fenntartható fejlesztési célokkal összhangban az Unió elkötelezte magát amellett, hogy 2020-ig megszüntesse a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatot, ám ez a cél nem teljesült. A halászati termékek eredetének jogszerűsége egymagában azonban még nem szavatolja, hogy a termék fenntartható forrásból származik.

„Az Uniónak megvannak az ellenőrző rendszerei, hogy a jogellenes halászatból származó termékek lehetőleg ne jussanak el a fogyasztókhoz – jelentette ki Eva Lindström, az ellenőrzést vezető számvevőszéki tag. – De ezen intézkedések ellenére ezek a termékek továbbra is az uniós polgárok asztalára kerülnek. Ennek egyik fő oka, hogy a tagállamok nem egységes módon alkalmazzák az ellenőrzéseket és a szankciókat.”

Az Unió 2008-ban fogási tanúsítási rendszert vezetett be, hogy garantálja az importált halászati termékek eredetének jogszerűségét. A számvevők szerint ez a rendszer javította a nyomonkövethetőséget és megerősítette az importellenőrzési mechanizmusokat. A tagállamok azonban nem egységesen alkalmazzák az ellenőrzéseket. Az Unió fogási tanúsítási rendszere papíralapú, ami növeli a csalás kockázatát; az ellenőrök szerint eredményesebb lenne egy egységes, uniós szintű elektronikus adatbázis. Az Európai Bizottság ki is fejlesztett egy uniós szintű informatikai rendszert, amely elősegíti a csalások felderítését és az ellenőrzések automatizálását.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ezt azonban egyetlen tagállam sem használja. A Bizottság javasolta ezen informatikai rendszer használatának kötelezővé tételét.

Amennyiben a Bizottság és a Tanács úgy ítéli meg, hogy az Unióba halászati termékeket exportáló nem uniós országokban működő ellenőrző rendszerekben hiányosságok vannak, akkor „sárga lapok” és „piros lapok” kiosztásával ösztönözheti a reformokat. Ha egy nem uniós tagállam „piros lapot” kap, akkor az Unió tagállamainak el kell utasítaniuk az adott ország hajóiról származó halászati termékek behozatalát. A számvevők megállapítása szerint ez a rendszer hasznosnak bizonyult, mivel az érintett országokat zömében pozitív reformra ösztönözte.

A tagállamok felelősek a lobogójuk alatt közlekedő halászhajók által végzett, illetve a felségvizeiken folyó halászati tevékenységeikért. Amint a számvevők megállapították, a nemzeti ellenőrzések gyakran tártak fel jogellenes halászatot. Mindazonáltal továbbra is folyik túlhalászás, illetve a tényleges fogásnál kisebb mennyiségek bejelentése, mivel egyes tagállamokban az ellenőrzések nem megfelelőek. Az uniós flotta esetében a leggyakoribb jogsértés a fogások téves bejelentése, ezt követi a halászati tilalom hatálya alá tartozó területen vagy kvóta nélkül történő halászat, valamint tiltott halászeszközök használata. A számvevők szerint bőséges bizonyíték van arra, hogy gondot jelent a kirakodási kötelezettség érvényesítése, és hogy továbbra is gyakoriak a jogellenes visszadobások. Azt is megállapították, hogy az általuk ellenőrzött uniós finanszírozású projektek elősegítették a halászati ellenőrző rendszer megerősítését.

A szankciórendszert illetően a számvevők megjegyezték, hogy a súlyos jogsértések feltárását az esetek túlnyomó többségében – időben kiszabott szankciókhoz vezető – nyomozás vagy büntetőeljárás követte. Ellenőrzésünk tanúsága szerint azonban e téren az Unió-különböző részein nem egyenlőek a feltételek. A számvevők például észrevételezték, hogy hasonló jogsértésért átlagosan körülbelül 200 eurós bírságot szabtak ki (Ciprus, Litvánia és Észtország), de másutt ugyanez a bírság akár 7 000 eurónál többre is rúghatott (Spanyolország). Egyes tagállamokban a szankciók nem voltak elég erősek, hogy elrettentsenek a jogellenes halásztól, mivel nem álltak arányban a jogsértésekből származó gazdasági haszonnal. Az ellenőrök azt javasolják, hogy a Bizottság munkálkodjon egy visszatartó erejű szankciórendszer egységes és eredményes alkalmazásán. A tagállamoknak ezenkívül összehangoltan kellene alkalmazniuk a büntetőpontrendszert.

Az „*Uniós fellépés a jogellenes halászat ellen: Működnek az ellenőrző rendszerek, de gyengíti őket a tagállami ellenőrzések és szankciók egyetlen volta*” című, 20/2022. sz. különjelentés elérhető a [Számvevőszék honlapján](#).

A sajtó rendelkezésére áll:

A Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - M: (+352) 621 552 224